

**СХЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ ВІДКРИТОЇ ФОРМИ З КОРОТКОЮ ВІДПОВІДДЮ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ПРОБНОГО ЗНО 2021 РОКУ**

ЗАВДАННЯ 64

Який із текстів доречно доповнити запропонованим мемом?

Обґрунтуйте свою позицію, покликаючись до змісту обраного Вами тексту.
(2–3 речення)

ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ

Запропонованим мемом доречно доповнити текст В.

Автор тексту В стверджує, що українська вища освіта мертва, перелічує її негативні ознаки, відверто іронізує з методів навчання в сучасних вишах.

І роздуми Дмитра Семенова, і мем «Вища освіта» указують на неспроможність сучасної системи освіти відповідати на виклики часу.

Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	Правильно зазначає текст, який можна доповнити запропонованим мемом (текст В): Чітко обґрунтовує свою позицію, покликаючись на зміст тексту В. Відповідь оформлена мовно вправно.	Повністю дотримано умови щодо обсягу відповіді на завдання (2-3 речення).
1	Надано неповну, часткову відповідь, що не охоплює усіх складників умови завдання (вказує текст, який можна доповнити мемом, але не обґрунтовує власної позиції; обґрунтовує свою позицію, але не зазначає тексту). АБО Відповідь є суперечливою. АБО Надано надлишкову інформацію, яка не стосується суті завдання. Мовне оформлення відповіді унеможливує точне розуміння позиції учасника/ці тестування.	Виконано щонайменше одну умову
0	Відповіді не надано. АБО Відповідь недоречна. АБО Відповідь суперечить текстовому матеріалу.	Відповідь написана нерозбірливо, що унеможливує прочитання її екзаменатором

ЗАВДАННЯ 65

На основі прочитаних текстів сформулюйте й запишіть дві риси сучасної освіченої людини. Коротко поясніть свій вибір.

(3–4 речення)

ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ

Сучасна освічена людина має такі риси: постійно вчиться, уміє, аналізуючи й узагальнюючи інформацію, створювати нове.

Саме ці риси є необхідними зараз, бо успіх у кар'єрі залежить від постійного професійного зростання, яке неможливе без постійної освіти.

У світі, який миттєво змінюється, украй важливо відкидати непотрібне, натомість продукувати те, що є необхідним саме зараз.

Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	На основі прочитаних текстів формулює дві різні риси сучасної освіченої людини. Пояснює необхідність кожної з них, покликаючись на тексти. Відповідь оформлена мовно вправно.	Повністю дотримано умови щодо обсягу відповіді на завдання (3-4 речення).
1	Надано неповну, часткову відповідь, що не охоплює усіх складників умови завдання	Виконано щонайменше одну умову

	<p>(указує лише одну рису , що необхідна для сучасної освіченої людини; запропоновані риси дублюють одна одну, друга риса є перефразованою першою; риси названі, але немає мотивації вибору їх; указано більше, як дві риси, але жодну з них не пояснено; учасник/ця тестування розмірковує над важливістю вищої освіти, не зазначаючи конкретних рис сучасної освіченої людини).</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь є суперечливою.</p> <p>АБО</p> <p>Надано надлишкову інформацію, яка не стосується суті завдання.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь учасника/ці тестування є його роздумами щодо важливості вищої освіти, які не пов'язані зі змістом запропонованих текстів.</p> <p>АБО</p> <p>Учасник/ця тестування не дотримується зазначеного обсягу відповіді.</p> <p>Мовне оформлення відповіді унеможливує точне розуміння позиції учасника/ці тестування.</p>	
0	<p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь недоречна.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь суперечить текстовому матеріалу.</p>	<p>Відповідь написана нерозбірливо, що унеможливує прочитання її екзаменатором</p>

ЗАВДАННЯ 66

Розгляньте результати опитування, наведені на діаграмі. Яку із запропонованих під час опитування оцінок, на Вашу думку, поставив би вітчизняній вищій освіті автор *тексту А*, а яку – автор *тексту В*. Поясніть свою позицію, покликаючись до відповідних текстів.

(4-5 речень)

ЕТАЛОННА ВІДПОВІДЬ

Автор *тексту А*, безперечно, поставив би вітчизняній вищій освіті оцінку «відмінно», натомість автор *тексту В* визначив би її як «жахлива».

Автор *тексту А* вважає сучасну вищу освіту досконалою, адже, на його думку, саме навчання у вишій робить людину комунікабельною, розширює її світогляд, навчає знаходити правильні рішення в різних життєвих ситуаціях, а також гарантує цікаву та високооплачувану роботу.

Автор *тексту В*, навпаки, називає сучасну вищу освіту мертвою і вважає, що вона не дає хоч якихось корисних знань, не формує навичок, необхідних у сучасному світі, а роки, витрачені на навчання у вишій, вважає безглуздими, безповоротно втраченими

Бали	Критерії оцінювання	Зауваги
2	<p>Указано позиції авторів <i>текстів А</i> і <i>В</i> щодо оцінки сучасної вищої освіти.</p> <p>Учасник пояснює кожен з позицій, покликаючись на <i>тексти А</i> і <i>В</i>.</p> <p>Відповідь оформлена мовно вправно.</p>	<p>Повністю дотримано умови щодо обсягу відповіді</p>
1	<p>Надано неповну, часткову відповідь, що не охоплює</p>	<p>Виконано</p>

	<p>усіх складників умови завдання (указує оцінку лише одного автора та мотивує її; зазначено оцінки обох авторів, але пояснено лише одну; зазначено оцінки обох авторів, але жодну з них не пояснено; учасник тестування розмірковує над якістю сучасної вищої освіти, але не дає оцінки (не покликається на діаграму)).</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь є суперечливою.</p> <p>АБО</p> <p>Надано надлишкову інформацію, яка не стосується суті завдання.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь учасника тестування є його роздумами щодо якості сучасної вищої освіти, але вони не пов'язані зі змістом запропонованих текстів та діаграмою.</p> <p>АБО</p> <p>Учасник тестування не дотримується зазначеного обсягу відповіді.</p> <p>АБО</p> <p>Мовне оформлення відповіді унеможлиблює точне розуміння позиції учасника/ці тестування.</p>	<p>щонайменше одну умову</p>
<p>0</p>	<p>Відповіді не надано.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь недоречна.</p> <p>АБО</p> <p>Відповідь суперечить текстовому матеріалу та діаграмі.</p>	<p>Відповідь написана нерозбірливо, що унеможлиблює прочитання її екзаменатором</p>

57. З'ясуйте, яким членом речення є виділений фрагмент.

<i>Член речення</i>	<i>Приклад речення</i>
1 підмет	А Жити на повну, без обмежень і страху – ось <i>мета</i> успішної особистості.
2 присудок	Б У європейських школах елементом форми для дівчат є спідниця <i>в клітинку</i> .
3 додаток	В Скасовано всілякі <i>заборони</i> – і волі дух зривається в простір.
4 означення	Г Циферблат наріжного годинника <i>хуртовина</i> снігом замела.
	Д Крізь високий густий очерет біліла широкою срібною <i>стрічкою</i> Рось.

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Уважно прочитайте наведені нижче тексти (цифри зліва позначають номери абзаців) і виконайте завдання 58–66 до них.

Текст А

НАВІЩО ВИЩА ОСВІТА?

- 1 **Освіта – це гарантований Конституцією України процес здобуття інформації та навичок, необхідних для створення фундаменту, що знадобиться в житті.**
- 2 Постійно вчитися потрібно для того, щоб почуватися щасливо й задоволено, претендувати на гарну роботу, гідну зарплату, комфортне життя й достаток, щоб підвищити самооцінку, здобути авторитет у колі друзів, колег, у родині.
- 3 Базові знання з різних предметів людина отримує під час навчання в школі, але рівень їх не може вповні свідчити про грамотність, освіченість у тій чи тій галузі. Цього просто недостатньо для того, щоб бути висококласним фахівцем у майбутньому.
- 4 Людина може отримати шанс стати професіоналом тільки завдяки знанням, здобутим у виші. Навчаючись тут, майбутній фахівець не тільки накопичує корисну інформацію, а й формує необхідні, важливі навички, що забезпечать подальше самовдосконалення й зростання. Саме такий процес сприяє розширенню світогляду, підвищує комунікабельність, учить вести перемовини, допомагає відточити вміння знаходити раціональні рішення в різних життєвих ситуаціях.
- 5 Вища освіта має важливе значення під час влаштування на роботу. Зараз багато хто прагне мати навіть кілька дипломів, освоюючи нові чи суміжні професії. Це створює додаткові можливості для отримання високооплачуваних і перспективних посад. Переваги дипломованих співробітників незаперечні: цих претендентів роботодавці вважають більш привабливими. Хороший фахівець, урешті, повинен мати вищу освіту, навіть якщо він працює не за своєю спеціальністю.

За матеріалами сайту одного з вишів України

МИРОСЛАВА ГОНГАДЗЕ

Ведуча, головна редакторка й керівниця Української служби «Голосу Америки». Також вона часто виступає як експертка з питань України, Східної Європи та свободи слова на пострадянському просторі. Статті пані Мирослави друкують на шпальтах таких світових видань, як Wall Street Journal, Washington Post, Journal of Democracy

Хочете бути успішними – учіться! Чому навчатися – це важливо?

- 6** *Освіта дає знання, а знання – це, дійсно, сила*
Знання забезпечують гарну платформу, з якої ви можете оцінити свої здібності в тій чи тій галузі, а відтак сформувані навички, що сприятимуть професійному успіху, допоможуть у кар'єрі.
- 7** *Освіта дає можливість ухвалювати кращі, обґрунтовані рішення*
Отримана під час навчання нова інформація дає змогу приймати правильні та обґрунтовані рішення. Доволі часто керівникам доводиться робити це швидко, якщо навіть немає всіх критично важливих фактів, і ці дії можуть мати величезне значення не лише для того, хто їх ухвалює, а й для певної групи людей чи цілої нації.
- 8** *Освіта допомагає розвивати емоційний інтелект і вберегтися від обману*
Ключовою для життєвого успіху є здатність висловлювати й контролювати свої емоції та усвідомлювати й інтерпретувати почуття інших, а також реагувати на них. Науковці називають це емоційним інтелектом (ЕІ). Розуміння психології, уміння комунікувати та переконувати, дотримання законів, правил і норм допомагають уникати проблем та, якщо вони усе-таки є, легше знаходити шляхи вирішення їх. Освіта ж сприяє критичному мисленню й усвідомленню вами своїх прав. Неосвіченими людьми легше маніпулювати. Набагато важче «використати» тих, хто має глибокі знання й може захистити власні інтереси.
- 9** *Освіта є важливою підвалиною здорового й мирного суспільства*
Освіта значною мірою впливає на усвідомлення того, що є правильним, а що є неправильним, налаштовує наш моральний компас – систему того, що є етично прийнятним.
- 10** *Освіта сприяє задоволенню особистих амбіцій, підвищенню самоповаги та забезпеченню фінансової стабільності*
Вища академічна кваліфікація збільшує можливості під час пошуку нової роботи, зокрема з вищою оплатою.
- 11** *Освіта – це самовдосконалення*
Учитись варто завжди, і не принципово, чи прочитаєте для цього книжку, пройдете онлайн-курс, відвідаєте лекцію чи вступите до вишу. Хочете жити краще – навчайтесь самі та обирайте освічених і досвідчених. Будьте мудрими!

Українська вища освіта – мертва. Тримайтеся від неї подалі!

**Dmytro Semenov –
спієзасновник спільноту
мандрівників Travelage,
ідеолог сервісу р2р-оренди
туристичного обладнання
Rent2Friend, фриланс-маркетолог**

12 В аудиторії, набитій учорашніми вступниками, гуде як у вулику. У приміщення входить викладачка, усі затихають, шурхотять зошитами, дістають ручки. Почалось таїнство науки – перша в моєму житті лекція...

13 «І що це було?!» – запитав себе через півтори години. Увесь цей час лекторка монотонно начитувала якусь маячню з підручника. Наступні чотири роки «освіти» мало чим відрізнялися. Добре, що з третього курсу я бував в університеті тільки на модулях і сесіях.

14 Визнаймо: король – голий. Українська вища освіта – мертва. Викидати чотири роки життя на цю примару – безглуздо, тому що...

- 90 % «навчання» у вишах – це запам'ятовування. Терміни, дати, теореми, концепції... Усе це класно й потрібно. Було. У дев'яностих і раніше. Тоді відомості важили в сотні разів більше, бо їх складніше здобували. Інтернет змінив усе. Ціна інформації наближається до нуля, а вміння її фільтрувати, обробляти та створювати нове стало основною цінністю фахівця. Але в університетах цього немає! Вибирати не можна – маєш учити все. Про аналіз узагалі не йдеться – суцільне «зубріння», а слова «креатив» і «університет» – це антоніми, однозначно!

- Вища освіта не потрібна для успіху, вона не гарантує кар'єри. Більшість професій не потребує навчання впродовж п'яти років. Достатньо засвоїти основи – йти працювати, удосконалюватись у процесі (практика + книги,

курси, конференції та спілкування). Набагато ціннішою є людина, яка вміє розібрати й зібрати машину, ніж та, що знає історію автомобільної індустрії, тенденції цієї галузі, біографію Форда та назви всіх деталей.

«Почекай, розумнику! – переб'є нетерплячий читач. – У нас пів країни диванних критиків. Ти запропонувати щось путнє можеш?»

15 **Можу й пропоную:**

- ▶ Працюйте. Відразу йдіть хоч на якусь роботу. Ви навчитеся домовлятися, вести власний бюджет, правильно поводитися на співбесідах. Головне – почнете розуміти, як діють системи.

- ▶ Працюйте безкоштовно. Ви почнете з дрібниць. Але поступово здобудете необхідні знання та навички – і вам платитимуть за роботу, що подобається, від якої отримуєте справжнє задоволення.

- ▶ Завжди виділяйте час на розвиток. Саме він є пріоритетом, а не дохід.

- ▶ Не будьте трудоголіком. Насправді це не ефективно.

- ▶ Вивчіть англійську. Без неї ніяк. Людина без англійської – варвар, перед яким зачинено більшість дверей.

- ▶ Ведіть громадську діяльність. Це один з найкращих способів налагодити зв'язки, набути досвіду та бути корисним суспільству.

Завдання 58–63 мають по чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією.

58. Змісту *текстів Б і В* стосується твердження

- А Вища освіта є потрібною, адже дає фундаментальні теоретичні знання.
- Б Іти працювати потрібно якомога швидше: робота – ось реальне навчання.
- В Роботодавці вважають більш привабливими дипломованих фахівців.
- Г Для життєвого успіху необхідні самовдосконалення і постійний розвиток.

59. У *тексті Б* можна знайти підтвердження всім наведеним нижче фрагментам *тексту А*, ОКРІМ

- А Освіта – це процес здобуття інформації та навичок, необхідних для створення фундаменту, що знадобиться в житті.
- Б Навчаючись тут, майбутній фахівець не тільки накопичує корисну інформацію, а й набуває необхідних важливих навичок.
- В Постійно вчитися потрібно для того, щоб почуватися щасливо й задоволено, претендувати на гарну роботу, гідну зарплату.
- Г Хороший фахівець повинен мати вищу освіту, навіть якщо він працює не за своєю спеціальністю.

60. Ідея мему із зображенням засновника Microsoft Білла Гейтса перегукується з твердженням у рядку

- А Вища освіта має важливе значення під час влаштування на роботу.
- Б Хороший фахівець повинен мати вищу освіту, якщо навіть він працює не за своєю спеціальністю.
- В Вища освіта не потрібна для успіху, вона не гарантує кар'єри.
- Г Вища академічна кваліфікація розширює вибір під час пошуку нової роботи.

61. У *тексті В* названо всі проблеми сучасної вищої освіти, ОКРІМ

- А Багато теорії – практика ж фактично розпочинається вже на робочому місці.
- Б Контрактна форма навчання у виші потребує великих фінансових витрат.
- В Вища освіта не є гнучкою, у ній немає адаптивності.
- Г Виші не дають студентові реальної «картинки» його майбутньої професії.

62. Незалежний освітній аналітик-консультант Юрій Федорченко висловлює думку про те, що університет запрошує викладача й студента в аудиторію та поза нею до співпраці, адже студенти – це не школярі, а своерідна творча лабораторія, студія тощо. Протилежну ситуацію описано в абзаці.

- А 15
- Б 13
- В 8
- Г 5

63. Ознаки розмовного стилю притаманні

- А *текстам А і Б*
- Б *текстам Б і В*
- В *текстам А і В*
- Г *текстам А, Б і В*

Частина 3

УКРАЇНСЬКА МОВА

Завдання відкритої форми з короткою письмовою відповіддю

Завдання 64–66 стосуються попередніх текстів і передбачають надання відповіді у формі письмового висловлення обсягом, визначеним умовою кожного завдання. Виконуючи завдання, чітко дотримуйтеся умов до нього. Відповідайте лаконічно й грамотно, пам'ятаючи, що спосіб викладу може позначитися на Вашому результаті. За потреби робіть записи на відведених у зошиті рядках. Обов'язково запишіть свої відповіді в бланк В у спеціально відведені в ньому місця.

64. Який із текстів доречно доповнити запропонованим мемом? Обґрунтуйте свою позицію, покликаючись до змісту обраного Вами тексту.

(2–3 речення)

ВИЩА ОСВІТА

65. На основі прочитаних текстів сформулюйте й запишіть дві риси сучасної освіченої людини. Коротко поясніть свій вибір.

(3–4 речення)

66. Розгляньте результати опитування, наведені на діаграмі. Яку із запропонованих під час опитування оцінок, на Вашу думку, поставив би вітчизняній вищій освіті автор *тексту А*, а яку – автор *тексту В*. Поясніть свою позицію, покликаючись до відповідних текстів.

(3–4 речення)

